
Vergaderjaar 2026–2027

IIA

Wijziging van de begrotingsstaten van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Miljoenennota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A	Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	3
	Wetsartikelen 1 tot en met 3	3
B	Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen	4
1.	Leeswijzer	4
2.	Beleidsartikelen	5
2.1	Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	5
2.2	Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer	6
2.3	Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	7
2.3	Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	9
3.	Niet-Beleidsartikelen	10
3.3	Artikel 10. Nog onverdeeld	10

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van de Staten-Generaal.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

P.E. Heerma

B ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Voor u ligt de suppletoire begroting september van de Staten-Generaal. De suppletoire begroting september geeft een beeld van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2026. De stand wordt opgebouwd vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2026.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties worden toegelicht, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Ondergrenzen op basis van de RBV		
Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
2. Uitgaven t.b.v. leden en oud-leden Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 4 mln. Ontvangsten 2 mln.
4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
10. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	31.708	422	32.130
Uitgaven	31.708	422	32.130
1.0 Wetgeving en controle Eerste Kamer	31.708	422	32.130
<i>Institutionele inrichting</i>	25.554	156	25.710
Apparaat Eerste Kamer	25.554	156	25.710
<i>Personele uitgaven</i>	5.602	253	5.855
Vergoedingen voorzitter/leden Eerste Kamer	5.602	253	5.855
<i>Materiële uitgaven</i>	552	13	565
Verenigde vergadering	552	13	565
Ontvangsten	140	0	140

Toelichting mutaties suppletoire begroting september

1.0 Wetgeving en controle Eerste Kamer

Institutionele inrichting

Apparaat Eerste Kamer

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2026.

Personele uitgaven

Vergoeding voorzitter/leden Eerste Kamer

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2026.

2.2 Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	53.739	503	54.242
	Uitgaven	53.739	503	54.242
2.0	Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer	53.739	503	54.242
	<i>Institutionele inrichting</i>	<i>30.805</i>	<i>351</i>	<i>31.156</i>
	<i>Schadeloosstelling</i>	<i>30.805</i>	<i>351</i>	<i>31.156</i>
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>22.934</i>	<i>152</i>	<i>23.086</i>
	<i>Pensioenen en wachtgelden</i>	<i>22.934</i>	<i>152</i>	<i>23.086</i>
	Ontvangsten	86	0	86

Toelichting mutaties suppletoire begroting september

2.0 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer

Institutionele inrichting

Schadeloosstelling

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2026.

Personele uitgaven

Pensioenen en wachtgelden

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2026.

2.3 Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
		221.889	437	222.326
	Uitgaven	221.889	437	222.326
3.0	Wetgeving en controle Tweede Kamer	221.889	437	222.326
	<i>Institutionele inrichting</i>	158.547	– 2.257	156.290
	Apparaat Tweede Kamer	157.126	– 2.291	154.835
	Onderzoeksbudget	1.421	34	1.455
	<i>Materiële uitgaven</i>	63.342	2.694	66.036
	Drukwerk	2.273	58	2.331
	Fractiekosten	54.800	2.509	57.309
	Uitzending leden	547	14	561
	Parlementaire enquêtes	3.156	38	3.194
	Bijdrage ProDemos	2.566	75	2.641
	Ontvangsten	3.939	0	3.939

Toelichting mutaties suppletoire begroting september

3.0 Wetgeving en controle Tweede Kamer

Institutionele inrichting

Apparaat Tweede Kamer

In verband met lange wachttijden bij de ICT-leverancier voor de aanschaf van hardware ten behoeve van diverse werkomgevingen, wordt er € 2,6 mln. met een kasschuif doorgeschoven van 2026 naar 2027.

Het vorige kabinet heeft middelen vrijgemaakt voor de onderzoeksfunctie van de Tweede Kamer, met als doel de Kamer beter in staat te stellen haar controlerende taak uit te oefenen. Met het amendement Bontenbal-Bikker (Kamerstukken II 2025/26, [36919 nr. 22.](#)) worden deze middelen ingezet voor fractieondersteuning in plaats van de onderzoeksfunctie en worden de middelen binnen de begroting van de Staten-Generaal overgeboekt van de apparaatsuitgaven naar fractiekosten. Daaropvolgend zullen de middelen worden overgeheveld naar de stichtingen van de fracties zelf, waarmee de middelen niet langer beschikbaar zullen zijn op de begroting van de Tweede Kamer. Het gaat om € 2 mln. in 2026 oplopend tot € 6 mln. structureel vanaf 2031.

Het restant betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2026.

Materiële uitgaven

Fractiekosten

Het vorige kabinet heeft middelen vrijgemaakt voor de onderzoeksfunctie van de Tweede Kamer, met als doel de Kamer beter in staat te stellen haar controlerende taak uit te oefenen. Met het amendement Bontenbal-Bikker (Kamerstukken II 2025/26, [36919 nr. 22.](#)) worden deze middelen ingezet

voor fractieondersteuning in plaats van de onderzoeksfunctie en worden de middelen binnen de begroting van de Staten-Generaal overgeboekt van de apparaatsuitgaven naar fractiekosten. Daaropvolgend zullen de middelen worden overgeheveld naar de stichtingen van de fracties zelf, waarmee de middelen niet langer beschikbaar zullen zijn op de begroting van de Tweede Kamer. Het gaat om € 2 mln. in 2026 oplopend tot € 6 mln. structureel vanaf 2031.

Daarnaast betreft dit de toedeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2026.

2.3 Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	4.703	39	4.742
Uitgaven	4.703	39	4.742
4.0 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	4.703	39	4.742
<i>Materiële uitgaven</i>	4.703	39	4.742
Interparlementaire betrekkingen	4.703	39	4.742
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting mutaties suppletoire begroting september

4.0 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer

De mutaties op artikel 4 vallen onder de voorgeschreven ondergrens van de staffel en worden daarom niet toegelicht.

3. Niet-Beleidsartikelen

3.3 Artikel 10. Nog onverdeeld

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van artikel 10. Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)				
Art.		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	3.462	– 3.462	0
	Uitgaven	3.462	– 3.462	0
10.0	Nog onverdeeld	3.462	– 3.462	0
	<i>Nog te verdelen</i>	<i>3.462</i>	<i>– 3.462</i>	<i>0</i>
	Loonbijstelling	1.220	– 1.220	0
	Prijsbijstelling	2.242	– 2.242	0
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting mutaties suppletoire begroting september

10.0 Nog te verdelen

Loonbijstelling/prijsbijstelling

Dit betreft de verdeling van de loon- en prijsbijstelling tranche 2026 naar de artikelen van de begroting van de Staten-Generaal.